ARP
Academic research publisher

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ: ОПЫТ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

25 ИЮЛЯ 2026

academscience.com

Zenodo | OpenAIRE

Academic Research Publisher (United Kingdom)

UniScience journal (Republic of Uzbekistan)

Hamroh books (Uzbekistan)

****

Сборник материалов международной научно-практической конференции «МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ И ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ: ОПЫТ, ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ»

Ташкент,

25-июль, 2026

****

Междисциплинарные исследования и инновационное развитие: опыт, проблемы и перспективы // Сборник материалов международной научно-практической конференции, 25-июль, 2026. Ташкент.

Члены редакционной коллегии конференции

Temnova L.V. - DSc, Professor (Moscow, Russia); **Sagatbayev Y.N. -** PhD, professor (Astana, Kazakhstan); **Duyshenaliev CH.D. -** DSc, Professor (Bishkek, Kyrgyzstan); **Pashkov S.V. -** PhD, professor (Petropavlovsk, Kazakhstan); **Khakimov K.A. -** PhD, docent (Tashkent, Uzbekistan); **Melekoglu M. -** DSc, professor (Eskisehir, Turkey); **Jurayev J**. - PhD, docent (Samarkand, Uzbekistan); **Azimov S.** -PhD, docent (Tashkent, Uzbekistan); **Shonazarov J**. -PhD, docent (Qarshi, Uzbekistan); **Gapparov B**. - Docent, (Jizzakh, Uzbekistan); **Qo‘shayev T**. - Teacher, (Termiz, Uzbekistan); **Arifxodjayeva L**. - Teacher, (Tashkent, Uzbekstan)

Цель мероприятия заключается в обсуждении современных исследований, проводимых в различных научных направлениях, налаживании обмена новыми научными идеями, а также поддержке научной деятельности, соответствующей мировым инновационным процессам.

В рамках конференции учёные, исследователи, молодые учёные и практикующие специалисты получат возможность представить результаты своих научных исследований, обменяться научными идеями и расширить международное сотрудничество.

Основной целью данной международной научно-практической конференции является обобщение результатов современных исследований, проводимых в различных научных областях, а также укрепление интеграции науки и практики на основе передовых научных подходов.

Авторы несут полную ответственность за достоверность и надёжность содержания, сведений, фактов и статистических данных, приведённых в статьях.

The proceedings of the International Scientific-Practical Conference have been discussed by the Scientific-Technical Council of the international publisher **„Academic Research Publisher“** (London, United Kingdom) and recommended for publication (July 24, 2026, Protocol No. 25).

ОГЛАВЛЕНИЕ

3. ГЕОГРАФИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ, ГЕОЭКОЛОГИЯ И КОСМИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ 6

GEOGRAFIK TADQIQOTLAR, GEOEKOLOGIYA VA KOSMIK TEXNOLOGIYALAR: ZAMONAVIY TENDENSIYALAR VA AMALIY AHAMIYATI 7

ISSIQLIK ELEKTR STANSIYALARINING ATMOSFERAGA TA'SIRI 13

5. МЕДИЦИНА, ФАРМАЦЕВТИКА И ОБЩЕСТВЕННОЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЕ 19

BOLALARDA ANTIBIOTIK-ASSOTSIATSIYALANGAN DIAREYALARDA ENTERAL YALLIG'LANISH MARKERLARINING KLINIK-DIAGNOSTIK AHAMIYATI 20

O'ZBEKISTONDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH: TELEMEDITSINANI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH) ASOSIDA JORIY ETISHNING INSTITUTSIONAL-HUQUQIY MODELLARI VA 'HEALTH IN ALL POLICIES' YONDASHUVI 28

6. ЭКОНОМИКА, УПРАВЛЕНИЕ, ТУРИЗМ И ПРАВОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ 37

FOREIGN EXPERIENCE IN STATE FINANCIAL CONTROL AND ITS APPLICABILITY TO UZBEKISTAN'S PRACTICE 38

O'ZBEKISTONDA SOLIQ TIZIMINING IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI VA ISTIQBOLLARI 54

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TURIZM KLASTERLARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-HUQUQIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 59

ИНФЛЯЦИОН ТАРГЕТЛАШ СИЁСАТИНИ АМАЛГА ОШИРИШДА МОНЕТАР МЕХАНИЗМЛАР ВА ИНФЛЯЦИЯНИ БАРҚАРОРЛАШТИРИШ САМАРАДОРЛИГИ 69

MINTAQADA EKSPORTNI RIVOJLANTIRISHDA MAKROIQTISODIY SIYOSAT USULLARI 77

7. ОБРАЗОВАНИЕ, ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ И ФИЛОЛОГИЯ .. 84

СОВРЕМЕННЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ 85

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО САМООПРЕДЕЛЕНИЯ СТАРШЕКЛАССНИКОВ 95

TARIX FANINI FANLARARO INTEGRATSIYA ASOSIDA O‘QITISH ORQALI O‘QUVCHILARNING TARIXIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISH 107

РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ КАК ОДНО ИЗ ЭФФЕКТИВНЫХ СРЕДСТВ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА..... 112

RAQAMLI TA’LIM MUHITIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING FANLARARO INTEGRATIV RIVOJLANISHINI TA’MINLASH TEXNOLOGIYASINING AHAMIYATI 119

HARBIY XIZMATCHILARNINIG KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANISHTIRISHDA O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARINI O‘RGANISH BOSQICHLARI 124

6-7 YOSHLI BOLALAR NUTQ FAOLLIGINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA PEDAGOGIK AHAMIYATI..... 132

GO‘ZAL BEGIM IJODIDA UCHLIK SHE’RLAR (“SACHRATQI”) POETIKASI: SHAKL, OBRAZ VA FALSAFIY MAZMUN TAHLILI..... 137

ICHKI LOKUS NAZORATI TALABALARNING O‘QUV FAOLIYATI SAMARADORLIGI OMILI SIFATIDA 145

BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARDA MEDIAKOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI..... 160

8. СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫЕ НАУКИ, ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЕ НАСЛЕДИЕ И ИСКУССТВО..... 172

ELLINIZM DAVRIDA O‘RTA OSIYODA SHAHAR MADANIYATINING RIVOJLANISHI..... 173

O‘ZBEKISTONDA YOSHLARNING SIYOSIY ISHTIROKINI KUCHAYTIRISHNING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI 178

SUN’IY INTELLEKT DAVRIDA ADABIYOT VA KITOBXONLIK MADANIYATI: ZAMONAVIY TENDENSIYALAR, MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 188

RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING FANLARARO INTEGRATIV RIVOJLANISHINI TA'MINLASH TEXNOLOGIYASINING AHAMIYATI

Abduraufova Umida Isamiddin qizi
e-mail: umidaisamiddinova@icloud.com

Anotatsiya. *Ushbu maqola maktabgacha ta'lim tizimida raqamli ta'lim muhitidan samarali foydalanish, maktabgacha yoshdagi bolalarning integrativ rivojlanishini ta'minlash va mazkur jarayonni tashkillashtirishda foydalanilgan pedagogik texnologiyalar haqida bayon etilgan. Shu jumladan, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va raqamli ta'lim vositalar orqali bolalarning intelektual, hissiy va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishning metodlari tahlil qilingan.*

Аннотация*. В статье рассматриваются вопросы эффективного использования цифровой образовательной среды в системе дошкольного образования, содействия интегративному развитию детей дошкольного возраста, а также педагогические технологии, применяемые для организации этого процесса. В частности, анализируются методы развития интеллектуальных, эмоциональных и коммуникативных компетенций детей с помощью современных педагогических технологий и цифровых образовательных инструментов.*

Abstract. *This article discusses the effective use of the digital educational environment within the preschool education system, the promotion of the integrative development of preschool-aged children, and the pedagogical technologies employed to organize this process. Specifically, it analyzes methods for developing children's*

intellectual, emotional, and communicative competencies through modern pedagogical technologies and digital educational tools.

Kalit so'zlar. *Raqamli ta'lim muhiti, integrativ rivojlanish, pedagogik texnoliya, kompetensiya, kommunikatsiya, metod.*

Ключевые слова. *Цифровая образовательная среда, интегративное развитие, педагогическая технология, компетенция, коммуникация, метод.*

Keywords. *Digital educational environment, integrative development, pedagogical technology, competence, communication, method.*

Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimida yangi yondashuvlarni joriy etisni talab qiladi. Maktabgacha ta'lim bosqichida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish hozirgi dolzarb vazifalardandir. Bunday vositalar ta'limiy o'yin jarayonlarining qiziqarli, interaktiv va individual ta'sirlarini kuchaytiradi. Bundan tashqari fanlararo integratsiya maktabgacha yoshidagi bolalarni olamni yaxlit tarzda tasavvur qilishga, egallagan bilimlarini amaliyotda qo'llashda, amaliy vaziyatlardan esa xulosa chiqarishga xizmat qiladi.

Raqamli ta'lim muhiti sharoitida tarbiyalanuvchilarga axborot texnologiya fositalaridan samarali foydalanishni o'rgatish muhim vazifadir. Shu mavzu yuzasidan bir qancha fikrlarni tahlil qilamiz.

Raqamli ta'lim muhiti bolalarni diqqatini jalb qilishga, tezkor fikrlashga va ijodkorligini rivojlantiruvchi omil hisoblanadi. Interfaol o'yinlar va vedioroliklar orqali bolalar bilimlarni oson va qiziqarli tarzda o'rganib olishadi. Bu haqda 0‘zbekiston Respublikasining Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyevning: *"Yoshlarimizni mustaqil fikrlaydigan, yuksak intellektual va ma 'naviy salohiyatga ega bo 'lib, dunyo miqyosida o'z tengdoshlariga hech qaysi sohada bo'sh kelmaydigan insonlar bo'lib kamol topishi, baxtli bo 'lishi uchun davlatimiz va jamiyatimizning bor kuch va imkoniyatlarini safarbar etamiz' "* degan so‘zlari buning yaqqol isbotidir. [2; 2-b]

Raqamli ta’lim muhiti axborot texnologiyalar vositasilar yordamida ta’limiy jarayonlarni tashkillashtirishdir. Barcha ta’lim muassasalarda raqamli ta’lim muhitini yaratish mumkin va bu katta imkoniyatlar eshigini ochib beradi. Zamonaviy ta’lim tizimida maktabgacha yoshdagi bolalarning kompetensiyalarini rivojlantirish faqat ananaviy yondashuvlar bilan cheklanib qolmay, balki raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan integratsion muhit orqali amalga oshirilishi maqsadga muvofiq.

Intergativ yondashuv pedagogik jarayonning xohlagan tarkibiy qismida integratsiya tamoyilini ro‘yobga chiqarishni nazarda tutadi hamda uning bir butunligini va tizimliligini ta’minlaydi. Integrativ jarayonlar tizimning alohida elementlarini yoki butun tizimning sifat jihatidan qayta yaratilishi jarayonlaridir.

Integratsiya-bu mashg‘ulotlarning differensial jarayon davomida yaqinlashuvi va bog‘liqligidir. Integratsiya jarayoni mashg‘ulotlar orasidagi aloqani yangi, yuqori sifatda bir-biriga bog‘lash bosqichi bo‘lib, o‘zini yuqori ko‘rinishida namoyon etadi. Shuni alohida ta’kidlash lozimki integratsiya jarayoni asoslari uzoq o‘tmishdagi xalq pedagogikasi va ilmiy pedagogikaga asoslangan. [4;30-b]

Raqamli ta’lim muhitida bolalarni fanlararo integrativ rivojlanishini tashkillashtirish samaralidir. Turli xil vediodarsliklar, vedioroliklar va slaydlar orqali turli fanlarni o’zaro birlashtirish mumkin va bu bolalarni e’tiborini jalb qilishga, diqqatini jamlashga va xotirasida mustahkam qolishga asos bo’ladi. Hozirgi zamon texnologiyasi bilan tashkillashtirilgan mashg’ulotlar bolada keng tafakkurni shakllantiradi. Masalan tabiat hodisalarini animatsiyalar orqali kuzatish, matematik tushunchalarni o’yin shaklida o’zlashtirish yoki ertak qahramonlari ishtirokidagi interaktiv mashg’ulotlar bolalarda bilim olishga nisbatan motivatsiyani shakllantiradi. Fanlararo integrativ rivojlanishni ta’minlash texnologiyasini takomillashtirish quyidagi yo’nalishlarni o’z ichiga oladi:

-raqamli ta’lim resurslarini pedagogik maqsadlarga mos ravishda tanlash;

-STEAM elementlarini maktabgacha ta’lim mazmuniga integratsiya qilish;

-o’yin texnologiyalaridan foydalanish orqali bilish faoliyatini faollashtirish;

-individual va differensial ta’limni tashkil etish;

-ota-onalarni raqamli ta’lim jarayoniga jalb etish;

-pedagoglarni raqamli kompetensiyalarini muntazan rivojlantirish.

Integrativ ta'lim jarayonida bola, olamning yaxlitligini, koinot, tabiat qonunlarini, tabiat, jamiyat va insonlarning o'zaro munosabatlari haqida har tomonlama bilimlarga ega bo'lib kamol topadi. Tabiat go'zalligini his qila olish, undan zavqlanish, e'zozlash ko'nikmalariga ega boladi. Ta'limning globallashuvi sharoitida fanlararo uzviylikni kengroq qo'llash ayni muddaodir. Fanlararo uzviylik tamoyiliga tayanish ta'lim tashkilotlari o'quv jarayoni uchun tadbiqiy tus olishi lozim. Fanlararo uzviylik tamoyili metodik fanlarning predmetlararo munosabatlarning murakkab jihatlarini to'liq o'zlashtirilishini ta'minlab, bilimlarning ichki mohiyatiga kirib borishini ta'minlaydi, natijada turli tizimlar ichki aloqadorlik, integrativ yaxlitlik vujudga keladi.

O'quv jarayonida fanlararo aloqadorlikning amalga oshirilishi ta'lim sifatiga kuchli ta'sir ko'rsatib, ta'limni modernizatsiyalash, innovatsion o'qitish imkoniyatlarini kengaytirish imkonini beradi. Fanlararo aloqadorlik ta'minlangan holda, faoliyatni tashkil qila olgan pedagog va bolalarda o'zining faoliyatiga bo'lgan qiziqishini oshiribgina qolmasdan, mazkur fanni o'zlashtirishga yordam beradi. Fanlararo aloqadorlikni tizimli tarzda amalga oshirish natijasida o'quv-tarbiya jarayonining aloqadorligi sezilarli darajada ortadi. Mttning asosiy vazifalaridan biri bolalarda dunyoga yaxlit, o'zaro aloqador bo'lgan birlik sifatida qarashni, uning global muammolari hamda bu muammolar yechimini ko'ra va tushuna bilishni shakllantirishdan iborat.[11; 2-b]

Raqamli ta’lim texnologiya muhitida maktabgacha yoshdagi bolalarning fanlararo integrativ rivojlanishini ta’minlash texnologiyasini takomillashtirish zamonaviy ta’limning muhim yo’nalishlaridan biridir. Mazkur texnologiya bolalarning intellektual, ijodiy, kommunikativ va ijtimoiy rivojlanishini kompleks tarzda qo’llab-

quvvatlaydi. Raqamli vositalarni fanlararo integratsiya asosida qo'llash ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga, bolalarni keying ta'lim bosqichlariga puxta tayyorlashga xizmat qiladi. Raqamli ta'lim muhitida integratsiyalashgan o'yin ta'limiy jarayonni yaratish bolalarga har tomonlama yondashishda kata afzalliklar yaratadi. Ushbu jarayon maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarning aqliy va hissiy kompetensiyalarini shakllantirishda yordam beradi. Hozirda gadjetlarsiz bolalarni tarbiyalash qiyin muammo. Biz bu muammoni samarali muhit yaratib bartaraf etishimiz maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1.O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.

2.O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining maktabgacha ta'limga oid me'yoriy hujjatlari.

3.Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2016. – 56-bet.

4.Qodirova F.R. Maktabgacha pedagogika. Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.

5.Karimova D. Raqamli pedagogika asoslari. Toshkent, 2020.

6.Qodirov A. Elektron ta'lim tizimining nazariy asoslari. Toshkent: Fan, 2020.

7.Polat E.S., Buxarkina M.Yu., Moiseyeva M.V. Novye pedagogicheskie i informatsionnye texnologii v sisteme obrazovaniya. Moskva: Akademiya, 2019.

8.UNESCO. *ICT in Early Childhood Education*. Paris.

9.OECD. *The Future of Education and Skills 2030*.

10.Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va STEAM ta'limiga oid ilmiy manbalar.

11.Abduraufova UI. Bo'lajak tarbiyachilarda integratsiyalashganbilim berish jarayonida integratsiyalashganbilimlarning nazariy jihatlari. Maqola 2023-y.